

Benvida

Lästid 5 minuter

Benvinda

En flicka i Portugal

Eivor Wallström

Hela dagarna springer hon omkring på sina spinkiga ben, än hit, än dit, den lilla. Hennes ögon är stora, blå och allvarliga – lika allvarliga vare sig hon är glad eller ledsen. Men mestadels är hon glad och då pratar hon i ett kör och nynnar och trallar.

Hon heter Benvinda. Hon är elva år och hon är piga. En av de många tusen småflickor i detta land, som efter fyra år i folkskola genast tar plats som hjälpreda i en familj litet högre upp på klass-skalan.

Benvinda har det bra nu. Hon springer ärenden, diskar, passar småbarn. Hänger tvätt, sopar och dammar. Hon är duktig och energisk. Hushållsarbete kan hon. Hon har aldrig fått lära sig något annat och kommer heller inte att få göra det

Var kommer hon ifrån? Vilken mor lämnar sitt barn att arbeta för andra? När barnet i stället borde vara ute och leka?

Benvindas far är lantarbetare. Hon har två systrar, en äldre och en yngre. Fadern tjänar några escudos om

dagen och även modern arbetar ute på fälten. Men pengarna räcker inte att mätta fem personer. De bor i ett stenruckel med jordgolv. Det saknar fönster och dörren består av gistna plankor. Det är rått och kallt på vintern. Och mörkt. På sommaren kan man ha dörren öppen och låta solen skina in.

För två år sedan bad fadern godsherren att få dörren lagad, men ingenting hände. Själv har han inga pengar till virke. Han har hängt en gammal säck över springorna i stället.

Så Benvinda har det betydligt bättre som tjänstehjon. Hon får äta sig mätt två gånger om dagen. Hon sover i en skön säng i eget rum i ett vitt hus med fönster.

Vad gör det att hon måste springa på sina spinkiga ben hela dagarna. Först till mjölkbutiken, bagaren och specerihandlaren. Sen till posten. Till slaktaren och till apoteket. Vad gör det att hon måste diska en jättedisk flera gånger om dagen. Hon är ju van att jobba. Det gjorde hon hemma också, när mor var borta.

Hon är så liten och smal och blek. Hon har växt upp på bröd, doppat i buljong. Hemma hos far och mor serveras sällan kött eller fisk. Det tog ett helt år för henne att vänja sig vid de nya matvanorna, då hon kom som hembiträde till herrskapsfolket.

Hon har ingen lön där. Hon får mat, rum och kläder. Och eftersom hon är så duktig och arbetsvilig får hon

också en liten veckopeng. Den stoppar hon i sin börs och spar. Hon har ju inga behov att tillfredsställa. Ingen längtan efter snask, leksaker eller annan grannlåt.

Många år kommer Benvinda att bo i det vita huset med fönster. Hon kommer att känna sig ganska lycklig. Men när hon fyllt 18 kommer hon att gifta sig, kanske med en lantarbetare eller en fåraherde. Då flyttar hon tillbaka till en stenkoja med jordgolv och gisten dörr. Där får hon snart barn, som måste äta bröd doppat i buljong.

Eller kanske hon flyttar från byn. Kanske hon kommer till Lissabon. Där kan hon också arbeta i familj, men hon får mer betalt. Och kanske träffar hon en ung man, som kan ge henne en något bättre tillvaro än lantarbetarhustruns.

Hon har inte mycket att välja på. Hon kan inte få studielån eller stipendier. Ingen hjälp hemifrån. Hennes föräldrar är fattiga, hennes mors och fars föräldrar var lika fattiga. Och Benvinda kommer alltid att vara fattig.

Så är kretsgången. Benvinda är född i fattigdom, född till fattigdom.

Hon sjunger medan hon städar i hönshuset på bakgården. Hon sjunger nästan alltid. Hönsen flaxar och kacklar och Benvinda skrattar åt dem. Hon tar en stor brun höna i benen och ropar:

– Den här sa vi ha till middag i morgon!